

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 11/2017-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. januára 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED]; [REDACTED], a [REDACTED] zastúpených advokátkou JUDr. Janou Vozárovou, Advokátska kancelária PM Lawyers, s. r. o., Gaštanová 13, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 117/2007 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaniach vedených pod sp. zn. 14 Co 377/2010 a sp. zn. 14 Co 666/2013 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. decembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED],

██████████ (spolu ďalej len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 117/2007 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 14 Co 377/2010 a sp. zn. 14 Co 666/2013.

2. Sťažovatelia v sťažnosti stručne opisujú priebeh konania o určenie vlastníckeho práva, ktoré začalo proti nim podaným návrhom doručeným okresnému súdu 31. mája 2007. Okresný súd mal najskôr rozhodnúť rozsudkom č. k. 15 C 117/2007-266 zo 16. apríla 2010 tak, že návrh zamietol, avšak krajský súd tento rozsudok uznesením č. k. 14 Co 377/2010-360 z 26. júla 2011 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Následne okresný súd opätovne vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 15 C 117/2007-497 z 24. októbra 2012 tak, že návrh zamietol, avšak krajský súd tento v poradí druhý rozsudok okresného súdu svojím rozsudkom č. k. 14 Co 666/2013-575 z 23. augusta 2016 zmenil tak, že žalobcu určil za výlučného vlastníka spoluvlastníckeho podielu 1/2 z celku na nehnuteľnostiach bližšie špecifikovaných v žalobe.

3. Sťažovatelia ďalej uvádzajú, že proti rozsudku krajského súdu č. k. 14 Co 666/2013-575 z 23. augusta 2016 podali dovolanie, ktorým žiadajú označený rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa ich názoru malo dôjsť v predmetnej veci opakovane k prietahom v konaní, konkrétne *„na súde prvej inštancie v období po podaní samotnej žaloby, nakoľko od podania žaloby po prvé pojednávanie uplynulo takmer 22 mesiacov (31.05.2007- 04.03.2009)... na odvolacom súde v období od vyjadrenia sa sťažovateľov (žalovaných) k odvolaniu žalobcu, doručenému na súd dňa 05.08.2010 po pojednávanie určené na deň 26.07.2011 (viac ako 11 mesiacov)... na odvolacom súde v období od doručenia odvolania žalobcu dňa 12.04.2013 po pojednávanie dňa 23.08.2016 (viac ako 40 mesiacov)“*. K jednotlivým kritériám skúmaným v prípade zbytočných prietáhov v súdnom konaní sťažovatelia uvádzajú, že zložitosť veci v danom spore nie je takého

charakteru, aby odôvodňovala dĺžku konania na 9 rokov a 5 mesiacov, pričom sťažovatelia žiadnymi úkonmi neprispeli k prieťahom alebo k spomaleniu postupu predmetných súdov.

4. Vzhľadom na uvedené sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd vo veci samej takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľov... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, bolo postupom Okresného súdu Bratislava III a Krajským súdom v Bratislave porušené.

2. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 1.500,- Eur... [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 1.500,- Eur... a [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 1.500,- Eur, ktoré im je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť na účet advokátskej kancelárie PM Lawyers, s.r.o... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 2.500,- Eur... [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 2.500,- Eur... a [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 2.500,- Eur... , ktoré im je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť na účet advokátskej kancelárie PM Lawyers, s.r.o... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava III a Krajský súd v Bratislave sú povinní uhradiť trovy právneho zastúpenia... v celkovej výške 3.224,64 Eur vrátane DPH, na účet advokátskej kancelárie PM Lawyers, s.r.o... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu...“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

9. Skôr ako sa ústavný súd vyjadrí k relevantným dôvodom svojho rozhodnutia, považuje za potrebné pristaviť sa pri otázke náležitostí petitu návrhu (t. j. návrhu na rozhodnutie vo veci samej), keďže ústavný súd v konaniach o sťažnostiach podaných podľa čl. 127 ústavy stabilizovane poukazuje na princíp viazanosti návrhom na začatie konania a obzvlášť jeho petitom (m. m. III. ÚS 78/02, III. ÚS 17/03, IV. ÚS 138/08), ktorý vychádza priamo z § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde. Sťažovatelia sa totiž petitom sťažnosti síce domáhali vyslovenia porušenia základného práva „na prerokovanie

bez zbytočných prietáhov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR ... postupom Okresného súdu Bratislava III a Krajského súdu v Bratislave“, avšak bez toho, aby v ňom konkrétne uviedli, v ktorých konaniach malo k namietanému porušeniu tohto základného práva dôjsť. Tento nedostatok petitu sťažnosti bolo možné preklenúť iba upustiac od formálnych nárokov na jeho obsah vychádzajúc z argumentácie obsiahnutej v sťažnosti, z ktorej jednoznačne vyplýva, že k porušeniu označovaného základného práva malo podľa sťažovateľov dôjsť v konaní okresného súdu vedeného pod sp. zn. 15 C 117/2007, resp. v konaniach krajského súdu sp. zn. 14 Co 377/2010 a sp. zn. 14 Co 666/2013 v súvislosti s rozhodovaním o odvolaniach proti rozsudkom okresného súdu vydaných v konaní. K uvedenému postupu však ústavný súd pristupuje skôr ojedinele a v danom prípade najmä vzhľadom na konzistentnosť argumentačnej časti sťažnosti.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

11. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, III. ÚS 172/05) vyplýva, že ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa v konaní pred ústavným súdom poskytuje len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci ešte trvalo. Ak v čase, keď bola sťažnosť doručená ústavnému súdu, už k porušovaniu označeného základného práva nedochádzalo, ústavný súd sťažnosť zásadne ako zjavne neopodstatnenú odmietne (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je totiž odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci.

12. V súvislosti s tým ústavný súd už opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do

základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 215/07, III. ÚS 305/07).

13. V danom prípade priamo zo sťažnosti vyplýva, že vo veci bol 23. augusta 2016 vyhlásený rozsudok krajského súdu č. k. 14 Co 666/2013-575, ktorým bolo o návrhu podanom proti sťažovateľom rozhodnuté tak, že súd určil výlučné vlastníctvo žalobcu k spoluvlastníckemu podielu vo veľkosti 1/2 z celku na nehnuteľnostiach presne špecifikovaných v tomto rozsudku. Ústavný súd ďalej dopytom na okresnom súde zistil, že rozsudok krajského súdu č. k. 14 Co 666/2013-575 z 23. augusta 2016 nadobudol právoplatnosť 2. novembra 2016. Dovolanie proti označenému rozsudku krajského súdu uvádzané sťažovateľmi v sťažnosti bolo okresnému súdu doručené 20. decembra 2016 a dosiaľ o ňom nebolo rozhodnuté.

14. Ústavný súd konštatuje, že doručením rozsudku krajského súdu č. k. 14 Co 666/2013-575 z 23. augusta 2016 účastníkom konania a nadobudnutím jeho právoplatnosti došlo k právoplatnému rozhodnutiu o spore medzi účastníkmi konania vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 15 C 117/2007. Z konania okresného súdu po vydaní uznesenia krajského súdu č. k. 14 Co 377/2010-360 z 26. júla 2011 možno rovnako bez akýchkoľvek pochybností dospieť k záveru, že aj ďalšie sťažovateľmi označené konanie krajského súdu (t. j. sp. zn. 14 Co 377/2010) bolo v čase doručenia sťažnosti právoplatne skončené. Z uvedeného tak vyplýva, že okresný súd ani krajský súd už v čase podania sťažnosti na ústavnom súde (december 2016) nemohli žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania. Súčasne je zrejmé, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k preťahom, resp. nečinnosti, ako to tvrdia sťažovatelia, v konaní pred okresným súdom, ako aj v konaní pred krajským súdom nedochádzalo (a to aj napriek tomu, že vo veci by mal okresný súd vykonávať niektoré prípravné úkony súvisiace s dovolaním sťažovateľov proti rozsudku krajského súdu doručeným mu 20. decembra 2016).

15. Uvedené tak ústavný súd považuje za dostatočný dôvod na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť (napr.

II. ÚS 275/06, IV. ÚS 119/2011, III. ÚS 153/2013). V tejto spojitosti osobitne pripomína, že proti porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa sťažovatelia mohli brániť podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy len do vynesenia rozsudkov, ktorými vo veci rozhodli okresný súd a následne krajský súd.

16. Ústavný súd na okraj poznamenáva, že prípadné zrušenie dovolaním napadnutého rozsudku a vrátenie veci krajskému súdu či okresnému súdu na ďalšie konanie by v súhrne s doterajším konaním označovaných súdov mohlo založiť inú kvalitu posudzovania zbytočných prietahov konajúcich súdov a prípadné neefektívne (nesústredené) konanie okresného súdu či krajského súdu alebo konanie poznačené jeho zjavnou nečinnosťou by mohli byť v príčinnej súvislosti s porušovaním základného práva na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a prípadne aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čo by v danom prípade nemalo byť prekážkou prípustnosti opätovného konania a rozhodovania vo veci samej podľa § 24 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2017